

TITKOK A TITKOK KAMRÁJÁBÓL 4.

KONFLIKTUS II.
– KOMMUNIKÁCIÓ,
DÖNTÉSHOZATAL ÉS
MEGOLDÁSI KÍSÉRLETEK
KONFLIKTUSHELYZETBEN

A modul szerzője:
Andóczy Balogh Éva
Palánkainé Sebők Zsuzsanna

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

5. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Rendszerező beszélgetés a konfliktusról					
A	A gyerekek az általuk átélt konfliktusokról és azok kiváltó okairól beszélgetnek. 8 perc	Figyelem Empátia	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		P1 (A konfliktus elméletének összefoglaló vázlat)
I/b A konfliktus fogalmának meghatározása					
A	A gyerekek saját élettapasztalatuk alapján tesznek kísérletet a konfliktus meghatározására és a lényegesebb jegyek rögzítésére a közös plakáton. Minden tanuló a saját (a többiekétől eltérő) színnel ír a plakátra. A csoportok beszámolnak a közös produktumról, és kiteszik plakátjaikat a táblára. 12 perc	Figyelem Emlékezet Gondolkodás Empátia Szókincsfejlesztés Ráismerés képessége	Kooperatív tanulás – plakát	Csomagolópapír, színes filctollak	
B	A gyerekek kutatómunkát végeznek a rendelkezésre álló egynyelvű szótárakból és lexikonokból: kikeresik a <i>konfliktus</i> szó meghatározását, és a szócikkek közül a leglényegesebb jegyeket rögzítik a közös plakáton. A csoportok beszámolnak a közös produktumról, és kiteszik plakátjaikat a táblára. 12 perc	Kézikönyvhasználat Szövegértés Kulcsmondatok keresése a szövegben	Kooperatív tanulás – plakát, csoportszóforgó	Csoportonként legalább két kézikönyv: <i>Magyar értelmező kézisztár</i> , <i>Akadémiai kislexikon</i> , csomagolópapír, színes filctollak, gyurmamarasztó	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Konfliktushelyzetek különböző végkifejlettel: a műből vett példák tanulmányozása					
A	Példa a konfliktus elkerülésére: a gyerekek megbeszélnek, hogyan oldják meg a konfliktust az idézet részvevői. 8 perc	Ráismerés képessége Önálló vélemény megfogalmazása Szociális környezetre kifejtett emberi hatások felismerése	Kooperatív tanulás – Gondolkozz, beszélj meg!	D1 (Példa a konfliktus elkerülésére)	
B	Példa a győzelemmel végződő konfliktushelyzetre: a gyerekek megbeszélnek, hogyan oldják meg a konfliktust az idézet részvevői. 8 perc	Ráismerés képessége Önálló vélemény megfogalmazása Szociális környezetre kifejtett emberi hatások felismerése	Kooperatív tanulás – Gondolkozz, beszélj meg!	D2 (Példa a győzelemmel végződő konfliktushelyzetre)	
C	Példa a vereséggel végződő konfliktushelyzetre: a gyerekek megbeszélnek, hogyan oldják meg a konfliktust az idézet részvevői. 8 perc	Ráismerés képessége Önálló vélemény megfogalmazása Szociális környezetre kifejtett emberi hatások felismerése	Kooperatív tanulás – Gondolkozz, beszélj meg!	D3 (Példa a vereséggel végződő konfliktushelyzetre)	
II/b Érzelmek csoportosítása és hozzárendelése a különböző végkifejletű konfliktushelyzetekhez					
A	Az osztály közösen beszélget arról, hogy milyen érzések jelennek meg a vereséggel, győzelemmel, megegyezéssel végződő konfliktushelyzetekben. 6 perc	Gondolkodás Figyelem Összehasonlítás	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Érvek gyűjtése a konfliktushoz való különböző viszonyulás eldöntéséhez					
A	A csoportok érveket gyűjtenek az alábbi szempontokhoz: „A konfliktusokat jobb inkább elkerülni, mert... A konfliktusoknak sok jó oldaluk van, mert... A konfliktusoknak sok rossz oldaluk van, mert...” Két-két csoport kapja ugyanazt a szempontot. 5 perc	Gondolkodás Összehasonlítás Képzlet Figyelmes hallgatás	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Papír, filctollak	
II/d Felkészülés a kooperatív vitára					
A	Az azonos szemponttal dolgozó csoportok egyeztetik, kiegészítik az összegyűjtött érveket. Szóvivőt választanak, és felkészítik a vitára. 6 perc	Figyelem Induktív gondolkodás Beszédkészség Kifejezőkészség Vitakészség Önismeret	Csoportmunka – megbeszélés		
II/e Érvek ismertetése					
A	A szóvivők ismertetik az érveiket. 8 perc	Figyelem Gondolkodás Beszédkészség Kifejezőkészség Vitakészség Figyelmes hallgatás	Kooperatív tanulás – kooperatív vita	Korongok	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/f A vita összegzése					
A	A tanulók összegzik a meghallgatott érveket. A pedagógus irányítja a beszélgetést, hogy kiderüljön a gyerekek számára, hogy hétköznapjainkban mind a három szempont jelen van, és mind a három szempontnak van létjogosultsága. 4 perc	Tolerancia Rendszerezés Figyelem	Egész osztály együtt – megbeszélés		
II/g Konfliktushelyzet szimulálása és annak megfigyelése					
A	A pedagógus ismerteti a lehetséges konfliktushelyzet körülményeit. A gyerekeknek egy-egy csoporton belül a Weasley család gyermekeiként (Ron, Ginny, az ikrek és Percy) döntést kell hozniuk arról, hogy a bátyjuktól érkezett egyetlen darab ajándékon hogyan osztozzanak meg. 15 perc	Figyelem Empátia Vitakészség Helyzetfelismerés Saját vélemény megfogalmazása	Frontális osztálymunka – bemutatás Csoportmunka – dráma	D4 (Kártyák a szereplők nevével) D5 (Feladat és javaslatok)	P2 (Elképzelte történet) P3 (Feladatszerzés)
B	A pedagógus ismerteti a lehetséges konfliktushelyzet körülményeit. A vita megadott szempontok szerinti megfigyelése: Egy-két csoport megfigyelővé válik, és különböző szempontok szerint elvégzi a megfigyelést. A megfigyelők szabadon mozoghatnak az általuk megfigyelt (egy) csoport körül. 15 perc	Ítéloképesség Figyelem Gondolkodás	Frontális osztálymunka – bemutatás Csoportmunka – megfigyelés	D6 (Megfigyelési szempontok a szimulációs játék megfigyelőinek)	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a A konfliktushelyzethez kapcsolódó egyéni érzések tudatosítása és megfogalmazása					
A	A gyerekek az alábbi kérdések segítségével megfogalmazzák érzéseiket: „Egyetértéssel született-e meg a döntés? Mit tapasztaltál megfigyelőként? Mit éreztél résztvevőként? Mit tett veled ez az érzés? Egyetértettél-e a csoport döntésével? Ki kapta meg a TBMMSZ-t? Miért éppen ő kapta meg?” 12 perc	Kifejezőkészség Összehasonlítás	Kooperatív tanulás – beszélő korongok	Korongok	
III/b A tanultak aktualizálása a gyerekek életére					
A	A gyerekek megfogalmazzák, hogy történt-e már velük valami hasonló, és ha igen, az érintettekben milyen érzések keletkezhetnek. 6 perc	Empátia Tolerancia Figyelem Elfogadás	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
III/c Otthoni feladat					
A	A napló lehetőség a tanultak aktualizálására és átgondolására.	Empátia Önértékelés	Egyéni munka	D7 (Válaszolj a naplódnak!)	

MELLÉKLETEK

DIÁKMELLÉKLETEK

- D1 Példa a konfliktus elkerülésére (d2)
- D2 Példa a győzelemmel végződő konfliktushelyzetre (d2)
- D3 Példa a vereséggel végződő konfliktushelyzetre (d2)
- D4 Kártyák a szereplők nevével (d2)
- D5 Feladat és javaslatok (d2)
- D6 Megfigyelési szempontok a szimulációs játék megfigyelőinek (d2)
- D7 Válaszolj a naplónak! (d1)

TANÁRI MELLÉKLETEK

- P1 A konfliktus elméletének összefoglaló vázlata
- P2 Elképzelt történet
- P3 Feladatszerzés

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 – A konfliktus elméletének összefoglaló vázlata

Konfliktus: összeütközés; küzdelem; egymásnak ellentmondó erők, nézetek, érdekek, cselekvési igények harca.

Kialakulásának okai: érdekek különbözősége, eltérő gondolkodásmód, sérelem.

Megoldásának módjai:

Győzelem

Vereség

Megegyezés

A konfliktusban megjelenő pozitív érzések: meglegedettség, öröm, önbizalom, bizalom a másikban, biztonságérzet, diadal, derű, felfokozottság, nyíltság.

A konfliktusban megjelenő negatív érzések: sértődöttség, harag, düh, féltékenység, bizalmatlanság, bosszúvágy, vágy a bezárkózásra.

P2 – Elképzelt történet

Roxfortba a Weasley gyerekek számára csomag érkezik Romániából, a sárkányokkal foglalkozó bátyjuktól. A csomagban egy levél és egy különleges szerkezet található. A szerkezet neve: Tudományok Befogadását Meggyorsító Mágikus Szerkezet, vagyis a TBMMSZ. A név beszédes.

Ehhez a szerkezethez nem könnyű hozzá jutni, és kevés is van belőle. Nagy csoda, hogy egyetlen darabot is sikerült megszerezni.

Jó testvér lévén, nem felejtette el azokat az időket, amikor még roxforti iskolás volt. Arra gondolt, hogy testvérei bizonyára nagy hasznát veszik majd ennek a csodának. Azonban a szerkezetet csak egy ember használhatja – aki elkezdi használni, annak fog a későbbiekben is engedelmeskedni. Tehát sajnos nem lehet elosztani vagy továbbadni.

Az ajándékozó nem tudott döntést hozni, hogy ki legyen a tulajdonos, így hát a levelében reményét fejezte ki, hogy testvérei okos döntést hoznak majd, és a TBMMSZ a lehető legjobb kezekbe kerül.

P3 – Feladatszervezés

Minden csoporttag húz egy szerepkártyát.

A csoport minden tagjának más-más szerepkörből kell végiggondolnia a helyzetet.

Az osztozásnál az ő elképzelt szempontjaira kell tekintettel lennie, és az ő érdekeit kell képviselnie úgy, hogy számára valamilyen módon elfogadható megoldás szülessen.

Hatékonyabb, ha a pedagógus ismerteti az elképzelt helyzetet és a feladatot, és a gyerekek nem maradnak magukra az értelmezéssel. A feladat ismertetése után a csoporttagok 3-4 percben önállóan gondolják át szerepkörüket, és gyűjtsenek érveket a maguk számára a vitához.